

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

FILAR 3

PSP

POZYSKIWANIE SUROWCÓW
Z ODPADÓW, ICH ZAMIENNIKI
ORAZ REKULTYWACJA
I REMEDIACJA

Trzeci z 9 filarów, na których opiera się Projekt Polityki Surowcowej Państwa (PSP), dotyczy zagadnień związanych z wykorzystaniem odpadów jako substytutów surowców naturalnych oraz kwestii rekultywacji i remediacji obszarów poeksploatacyjnych. Filar ten obejmuje 5 głównych obszarów tematycznych:

1. Baza wiedzy o źródłach surowców z odpadów.
2. Rozwój pozyskiwania surowców z odpadów.
3. Rozwój zamienników surowców mineralnych i kopalin.
4. Doskonalenie technik rekultywacji i remediacji.
5. Budowa magazynów głębokiego składowania i bezpiecznego przechowywania w strukturach geologicznych.

Priorytetowym celem nowoczesnej gospodarki odpadami jest wzrost wykorzystania powstających odpadów w procesach odzysku i recyklingu w stosunku do zmniejszającej się ilości przeznaczanej do unieszkodliwiania przez składowanie. Postępowanie takie wynika z jednej strony z prawnych zasad hierarchicznego podejścia do gospodarki odpadami, zaś z drugiej z wdrażania do realizacji modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. **Naczelną zasadą gospodarki o obiegu zamkniętym w kwestii odpadów, jest jak największe ich wykorzystanie jako surowców w procesie produkcji, w stosunku do ograniczenia do minimum wykorzystania w tym celu zasobów naturalnych.** Podejście takie jest zgodne z rządową „Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” oraz pakietem Unii Europejskiej dotyczącym budowania gospodarki o obiegu zamkniętym (tzw. Circular Economy).

Realizacja zapisów Polityki Surowcowej Państwa w zakresie gospodarki odpadami opierać się będzie na pozyskiwaniu i wykorzystywaniu w różnych dziedzinach gospodarczych surowców ze złóż antropogenicznych. Informacje o źródłach surowców z odpadów oraz możliwych kierunkach ich zastosowania w różnych sektorach gospodarki, zgromadzone zostaną w bazie danych. Stanowiąc one będą podstawę do zastosowania odpadów jako potencjalnych surowców do substytucji zasobów naturalnych w procesach produkcyjnych. W tym kontekście należy także zwrócić uwagę na rozwój zarówno nowych technik jak i technologii przetwórstwa odpadów, aby zoptymalizować efekt końcowy ich zagospodarowania.

Z eksploatacją kopalin nierozzerwalnie związany jest problem oddziaływania na środowisko, w tym degradacji powierzchni terenu oraz przekształcenia stosunków wodnych.

Obszary zdegradowane w wyniku długotrwałej działalności górniczej na trwale zostały wpisane w krajobraz pogórnictwa miejscowości, znacząco obniżając jakość życia ich mieszkańców. Skutecznie przeciwdziałają temu procesy rekultywacji i remediacji terenu w trakcie lub po eksploatacji złóż kopalin. **Procesy te w dużym uogólnieniu mają na celu przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych zagospodarowanych obszarów w taki sposób, aby w przyszłości mogły służyć społeczeństwu. W tym kontekście Polityka Surowcowa Państwa wspiera działania obejmujące:**

- przeciwdziałanie szkodom w środowisku,
- naprawę lub zastąpienie w równoważny sposób elementów przyrodniczych lub ich funkcji, które uległy szkodzie,
- rekultywację gruntów poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg,
- remediację tak, aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu.

W odniesieniu do stanu zasobów wodnych (wody powierzchniowe i podziemne) Polityka Surowcowa Państwa będzie uwzględniała wymagania wynikające z Ramowej Dyrektywy Wodnej dotyczące osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód. W tym kontekście istotne jest zdefiniowanie celów środowiskowych oraz programów działań (podstawowych i uzupełniających) zmierzających do ich osiągnięcia.

Odrębnym zagadnieniem, wynikającym z zapisów Polityki Surowcowej Państwa jest budowa magazynów głębokiego składowania i bezpiecznego przechowywania w strukturach geologicznych. Realizacja tego typu inwestycji wymaga szeregu prac badawczo – naukowych, jak i działań skupiających się wokół problematyki bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko, w tym w szczególności na zasoby wód podziemnych.

Filar ten został wyodrębniony jako tematycznie bardzo istotny dla rozwoju potencjału surowcowego państwa w oparciu o gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz substytucję surowców naturalnych ze złóż antropogenicznych.

kontakt: psp@mos.gov.pl; **info:** psp.mos.gov.pl

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Finansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

